

Andet Afsnit.

Universitetets, Kommunitetets og den polytekniske Læreanstalts økonomiske Anliggender.

A. Almindelige Bestemmelser og Forhandlinger samt Afgjørelser af enkelte Tilfælde.

Universitetets Almanakprivilegium.

Ved kgl. Resolution af 18. Jan. 1885 blev den af Præstekonventerne i Roskilde, Kjøbenhavn og det sydlige Jylland fremlagte Række af Prædiketexter til Kirkeaarets Søn- og Helligdage (anden Udgave, Kjøbenhavn 1882) med nogle nærmere nævnte Forandringer og Bestemmelser avtoriseret til Brug ved Guds-tjenesten ved Siden af den i Alterbogen anordnede Textrække, saaledes at der fra 1ste Søndag i Advent 1885 vilde være at prædike over den først nævnte Text-række hele Kirkeaaret igjennem. fra 2de Søndag i Advent 1886 over de gamle Texter, ligeledes hele Kirkeaaret igjennem, og saaledes fremdeles vexlende. Det blev derhos bestemt, at der skulde indledes Forhandling om de nye Texters Op-tagelse i Almanakken. Efter at Kirke- og Undervisningsministeriet havde begjæret et Forslag fra Biskoppen over Sjællands Stift, meddelte denne derefter, at det, da de i Almanakken over hver Uge satte Betegnelser vare Menighederne tilvante og for mange vilde gjælde som Ugernes Navne, og da ogsaa efter Avtoriseringen af den nye Perikoprække fremdeles de gamle Evangelietexter vilde blive hørte i Kirken, selv naar der ikke prædikedes over dem, maatte findes rettest, at disse Be-tegnelser forbleve uforandrede, alene med den Forskjel, at naar der hidtil kun var anført det Kapitel i vedkommende Evangelium, hvoraf Texten var taget, saa burde nu ogsaa Versene anføres. Derunder burde der sættes i anden Række Ev., Kap. og Vers. Derhos burde i de Underretninger, som staa foran den egentlige Almanak, til Slutning sættes: I Kirkeaaret N. N. og N. N. prædikes ordentligvis over første (respektive anden) Textrække. Ministeriet meddelte derefter under 1. Juni s. A., at det havde bifaldet Biskopens Forslag og anmodede Konsistorium at drage Omsorg for, at der ved den fremtidige Udarbejdelse af Almanakken, første Gang for Aaret 1886, optoges de fornødne Forandringer. Under 2. s. M. tilskrev Konsistorium Almanakkomiteen om at foretage det fornødne ligesom en fra Mini-steriet under 1. Juli s. A. modtaget fuldstændig Fortegnelse over Evangelie-Texterne af begge Textrækker for samtlige Søndage i Kirkeaaret d. 3. s. M. blev tilstillet Almanakkomiteen

— Efter Indstilling af Almanakkomiteen og Konsistorium har Kirke- og Undervisningsministeriet under 24. Jan 1885 bifaldet, at der meddeles Præsten ved Diakonissestiftelsen paa Frederiksberg Dalhoff Tilladelse til i en af ham til Fordel for den nævnte Stiftelse udgiven Almanak at optage Universitetets fuldstændige Almanak paa følgende Vilkaar:

1. Til Erstatning for det Tab, der paaføres Universitetet ved Udgivelsen af bemeldte Skrift, betales 12½ Ø. pr. Explr. til Almanakkens Hovedforhandler, Justitsraad Hegel, der udleverer de trykte Exemplarer, efter at de ere blevne forsynede med Universitetets Stempel, og er pligtig til at give den sædvanlige ved Almanakkens Forhandling bestemte Rabat af 20 %.
2. Alle Exemplarer blive direkte fra vedkommende Trykkeri at afgive til Universitetskvæsturen, ledsagede af Trykkeriets Attest om Oplagets Størrelse.
3. Alle Omkostninger til Papir og Trykning afholdes af Udgiveren.
4. Der indrømmes indtil videre Udgiveren den Nedsættelse i Afgiften af fornævnte Almanak, at han, efter aarlig at have betalt Afgift af 25,000 Explr., erholder de næste 5000 Expl udleverede uden Afgift, og naar Oplaget forøges ud over 30,000 Expl, hver Gang han har betalt for 5000 Expl., erholder 1000 Expl. udleverede uden Afgifts Erlæggelse, alt mod at Retten til ved Aarets Udgang at faa Afgiften tilbagebetalt for de usolgte Explr. frafalder.

Under 8. Juli s. A. har Kirke- og Undervisningsministeriet, efter Indstilling af Almanakkomiteen og Konsistorium, end videre meddelt Kaptain M. Gjørup og Boghandler W. L. Wulff Tilladelse til at optage Universitetets fuldstændige Almanak i de af dem udgivne og forlagte Almanakker, kaldede henholdsvis »Hjemmets Almanak« og »Illustreret Familie-Almanak«. Tilladelsen gaves for Aaret 1886 og indtil videre paa lignende Vilkaar som for Pastor Dalhoff, dog at der ikke indrømmedes den i Nr. 4 omtalte Rabat; men i Stedet for fastsattes:

4. De Explr., som ikke benyttes, kunne i ubeskadiget Stand tilbageleveres til Hovedforhandleren indtil 31. Decbr. i det Aar, for hvilken Almanakken gjælder; og
5. Restoplaget kan erholdes udleveret efter 1. April i det derpaa følgende Aar.

— Under 22. Oktbr. 1884 meddelte Overtoldinspektoret i Kjøbenhavn, at der af en her værende Handlende fra Udlandet var indført nogle Almanakker med dansk Text, paa hvis forreste Blad fandtes trykt »Tilladt af Universitetet«, hvorhos det forespurgte, om der i dette Tilfælde maatte foreligge en Prægravation af det Universitetet tilkommende Privilegium. I den fra Almanakkomiteen indhentede Erklæring blev det derefter oplyst, at de paagjældende Almanakker i Septbr. s. A. fra Berlin vare blevne sendte Universitetskvæsturen til Stempling. Ved under 5. Novbr. s. A. at meddele Overtoldinspektoret Underretning herom, tilføjede Konsistorium, at det særdeles maatte paaskjønne, om Overtoldinspektoret ogsaa i Fremtiden vilde yde sin gode Medvirkning til at hæmme Indgreb i det Universitetet tilkommende Almanakprivilegium, hvorhos Konsistorium under 28. s. M. anmodede Overtoldinspektoret om, for at fremme forekommende Spørgsmaals hurtigere Afgjørelse, at fremtidige Anmeldelser om Indførelse af fremmede Almanakker direkte maatte blive sendte til Almanakkomiteen.

— Ved Kirke- og Undervisningsministeriets Skrivelse 24. Septbr. 1856 blev der efter Konsistoriums Indstilling tillagt Universitetets da værende Kvæstor,

Justitsraad Frydenberg et aarligt Honorar af 150 Rdl. for hans med Udgivelsen af Almanakken forbundne Forretninger, hvilket Honorar vilde være at udbetale ham paa samme Maade som de øvrige Godtgjørelser for Arbejder ved Almanakkens Udgivelse, altsaa med et samlet Beløb hver Gang Almanakken var færdig fra Trykken, og første Gang i Aaret 1856 for Almanakken for 1857 og at udrede af Almanakindtægterne. Det blev af Ministeriet tilføjet, at bemeldte Indtægt ikke vilde kunne medregnes ved den eventuelle Bestemmelse af hans Vartpenge eller Pension eller af Pension for hans Efterladte. I Lighed med hvad der saaledes var bestemt, og paa samme Maade som i den nævnte Skrivelse var fastsat, blev der fremdeles efter forudgaaende Indstilling fra Konsistorium ved Ministeriets Skrivelse af 10. Juni 1868 tillagt den senest afgaaede Kvæstor, Etatsraad Gede et aarligt Honorar af 300 Kr. for hans Virksomhed som Medlem af Komiteen for Almanakkens Udgivelse og Forhandling. Da der fra 1. Juli 1884 var foregaaet Personskifte i Kvæsturembedet, henvendte Kommissionen sig til Ministeriet om, at det ommeldte Honorar maatte blive tillagt den tiltraadte Kvæstor, Hørring. I sin Indstilling bemærkede Konsistorium først, at efter at fornævnte Honorar var blevet billiget ved Rigsdagens Afgjørelse af Statsrevisionens Bemærkninger for 1856—57, var det i Anmærkningerne til Finanslovsforslagene blevet opført mellem Udgifterne ved Almanakken, hver Gang disse vare blevne specificerede, senest i Finanslovsforslaget for 1877—78 paa følgende Maade »Til Kvæstor som Medlem af Almanakkomiteen 300 Kr.«, altsaa endog saaledes, at Beløbet hverken var blevet betegnet som Honorar eller som tillagt den da værende Kvæstor personlig. Heri var der ikke sket Forandring i det, efter den nye Kvæstors Tiltrædelse forelagte Finanslovsforslag for 1885—86 og det i dette Punkt dermed stemmende Budget for samme Finansaar, saaledes at Ministeriet formentlig i den her omhandlede Henseende havde fri Raadighed over for Rigsdagen, kun at der til Beløbets Forhøjelse muligvis vilde udkræves dennes Samtykke. Om eventuelt at søge et saadant Samtykke vilde der efter Konsistoriums Formening vel kunne være Spørgsmaal, eftersom det i sin Indstilling af 3. Septbr. 1856, der gik forud for dette Honorars oprindelige Fastsættelse, som Moment hertil havde fremhævet, at Indtægten af Almanakken, siden Universitetet i 1841 selv overtog Forlaget, var steget fra 7,400 Kr. til over 20,000 Kr. aarlig, altsaa med 12,600 Kr.; medens denne Indtægt nu yderligere var steget til 33,500 Kr., altsaa med 13,500 Kr. Konsistorium skulde dog for Tiden ikke gjøre Indstilling herom, medens der derimod var et andet under Ministeriets egen Afgjørelse henhørende Punkt, hvorpaa det skulde henlede Opmærksomheden. Da det ommeldte Honorar ved Ministeriets Skriv. af 10. Juni 1868 blev tillagt Kvæstor Gede paa samme Maade, hvorpaa det havde været tillagt hans Formand, maatte herunder være indbefattet, at det ikke vilde kunne medregnes ved den eventuelle Bestemmelse af hans Vartpenge eller Pension eller af Pension for hans Efterladte. Med Heusyn til om der maatte være tilstrækkelig Grund til at fastholde denne i Ministeriets Skrivelse af 24. Septbr. 1856 skete Tilføjelse, skulde man bemærke følgende. At den blotte Betegnelse af et Beløb som Honorar ikke var afgjørende for at holde det ude fra Pensionsberegning, vilde allerede fremgaa af, at Pensionsloven af 5. Jan. 1851 § 4 som undtagne fra saadan Beregning ikkun nævner Extrahonorar og ikke Honorarer i Almindelighed. Ved en ikke for lang Tid siden truffen Bestemmelse om Inspektor Lützens Forpligtelse til Enkeforsørgelse var ogsaa af Ministeriet udtalt, at han

maatte anses for berettiget til Pension af det Lundske Legat, uanset at dette ved sammes Skrivelse af 13. Febr. 1883 udtrykkeligt var blevet tillagt ham som Honorar. Heller ikke om Honorarer med den nærmere Bestemmelse, at de udredes af samlede runde Summer, som ere stillede til Ministeriets Raadighed, var som almindelig Regel fastsat, at de ikke gave Adgang til Pension. Derimod var en Bestemmelse herom ved Lov af 12. Jan. 1858 § 34 bleven givet for udtrykkeligt nævnte Summer af en saadan Beskaffenhed. Om der nu end, inden Pensionslovens Bestemmelse angaaende Honorarer var bleven suppleret ved sidst nævnte Lovbestemmelse, kunde være Anledning for Administrationen til at afværge en ved Honorarer uforholdsmæssig forøget Pensionsbyrde, syntes der nu, da Pensionsloven i dette Punkt var blevet udfyldt ved senere Lovgivning, ikke for Administrationen at være Grund til udtrykkelig at fratage en Embedsmand den Ret til Pension ogsaa af et Honorar, som mulig efter Lovgivningen maatte tilkomme ham. Konsistorium skulde derfor tillade sig at foreslaa, at Afgjørelsen af Spørgsmaalet om Pensionsret for Kvæstor Herring af det ommeldte Honorar udsattes, indtil Spørgsmaalet selv maatte foreligge, i hvilken Henseende man skulde bemærke, at den nævnte Embedsmand ikke havde nogen eventuel Enke at forsørge, saaledes at Spørgsmaalet om Omfanget af hans Pensionsret først i Fremtiden vilde kunne komme frem. Under 22. Avg. s. A. bifaldt Ministeriet, at der tillagdes Kvæstor Herring et aarligt Honorar af 300 Kr. for hans med Udgivelsen af Almanakken forbundne Forretninger, hvilket Honorar vilde være at udbetale som et samlet Beløb hver Gang Almanakken var færdig fra Trykken, første Gang i Aaret 1885 for Almanakken for 1886, og at udrede af Almanakkontoen. Ministeriet tilføjede derhos, at det ikke fandt Anledning til at tilstaa den nu værende Kvæstor det nævnte Honorar paa anden Maade end hans Forgængere, nemlig saaledes, at der ikke gaves ham Ret til Pension af dette Beløb.

B. Enkelte Foranstaltninger.

1. Universitetsbygningens Forskjønnelse.

I Sommeren 1883 nedsatte Konsistorium et Udvalg, bestaaende af Proff. Dr. Holm og Dr. Ussing samt Docent Jul Lange, der skulde tage under Overvejelse, hvorvidt det maatte anses for rigtigt nu at træffe indledende Forholdsregler til Fuldstændiggjørelsen af Dekorationen i Universitetets Festsal og hvilke Skridt der i bekræftende Fald burde gjøres.

Dette Udvalg afgav under 26. Oktbr. s. A. en Erklæring, i hvilken det udtalte, at Universitetet burde gjøre, hvad der stod i dets Magt, for at Salen kunde vise sig i den Skikkelse, den burde have, blandt andet fordi der for Øjeblikket blandt vore Kunstnere fandtes flere talentfulde Figurmalere. Udvalget ansaa det derhos for rettest, at Opgaven løstes gennem en Konkurrence, der formentlig, for at man kunde sikre sig en saa god Løsning som muligt, ogsaa burde aabnes for norske, svenske og finske Kunstnere. Udvalget gjorde dernæst Forslag til Æmnerne for de 4 tilbage staaende Malerier og lod med sin Betænkning følge et Udkast til en Konkurrenceindbydelse.

Forinden Konsistorium tog Beslutning med Hensyn til de foreslaaede Æmner, ønskede det, at disse bleve behandlede af et forstærket Udvalg og anmodede